

# FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

Apare DUMINECA

Prețul Abonamentului:  
Pentru Austro-Ungaria pe an . . . 10 coroane  
" " " " pe 1/2 an . . . 5 " "  
" România și străinătate pe an . 14 franci  
" " " " " " pe 1/2 an 7 " "

Prețul inserțiunilor:  
Pentru publicațiuni oficioase, concursuri,  
edicturi etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin până  
la 150 de cuvinte, 6 cor., până la 200 de cu-  
vinte, 8 cor., de aci în sus 10 cor.

Correspondențele se adresează redacției  
„FOAIA DIECESANĂ“;  
eară banii de prenumerațiuni și inserțiuni la  
ADMINISTRAȚIA  
Librăriei și Tipografeiei diecesane în Caransebeș

Caransebeș 11.23 Octomvrie 1895.

Fiecare popor, națiune sau parte de națiune, precum și fiecare individ are sânta datorință de a lupta cu toată bărbăția pentru drepturile sale, fie acelea ori cât de neînsemnate. Celce își nesocotesc drepturile sale, cel ce caută cu oare care indiferențism cum i-se iau pe față sau pe ascuns, cum cu intențiune sau fără intențiune i se calcă drepturile sale, acela dovedește pe deplin, că nici nu a fost demn de ele, ba ce e mai mult, dă dovadă eclatantă că nu este conșciu de demnitatea sa omenască. Omul cu cunoștința deplină a demnității sale omenesci, cu cunoștința drepturilor sale, nici odată nu se va uita indiferent cum i s'e i-au și desconsideră acestea, nu va putea nici odată a s'e degrada la un simplu obiect sau ființă nerațională de carea s'ar putea dispune după plac.

Biserica noastră ortodoxă are o constituțiune frumoasă, pe carea bărbății noștri mari cu multe ostenele cu multe sacrificii au câștigat-o, și pentru carea noi avem s'e ne întrepunem cu toată hotărârea nu numai atunci când ea este atacată din partea elementelor străine noabe, ci și atunci când ea s'e periclitează prin însuși fil bisericești; care periclitare dureri, nu e imposibilă.

Acei bărbății mari, cari au luptat pentru câștigarea constituțiunii noastre bisericesci, în înțelepciunea lor au aflat de bine a lua în statutul organic unele dispozițiuni speciale pentru confiniul militarit din diecesa Caransebeșului, întrucât s'e spune espres cu câți deputați mireni are s'e fie reprezentat acest ținut în sinodul eparhial și în congresul național-bisericesc. Aceste dispozițiuni displac unora, și astfel în Congresul național-bisericesc din luna lui Maiu a. c. — precum s'e scie — cu neînsemnată majoritate le-au șters din statutul organic.

Scim că situațiunea sântei noastre biserici este foarte grea în timpul critic în care trăim, și pe mulți bărbății i-au pus în uimire intențiunea de a s'e atinge de dispozițiunile fundamentale ale statutului și a elimina unele din el. S'a făcut din partea mai multor deputați opozițiune proiectului de arondare ce atingea § 146 al statutului, dară dureri, fără rezultat, căci proiectul s'a primit.

Chiar din datorința fiecărui individ, de a-și apăra drepturile sale basate pe lege, s'au făcut petițiuni la Venerabilul Consistoriu metropolitan spre a ținea în suspens esecutarea concludului congresual respectiv, și de a-i supune din nou desbaterei Măritului Congres.

Resultatul nu-l scim încă în mod oficial, dară din ziare am văzut, că acele petițiuni, între cari a fost una și a tuturor deputaților congresuali din confiniul militarit, cu esecțiunea unuia, carele a fost aflat de bine și în Congres a desconsidera pe comitatentii s'e, au rămas fără rezultat.

Dară din ziare, și anume din „Tribuna“ am mai văzut ceva, ce ni-a umplut sufletul de mahnire, ce nu puteam crede, ca s'e fie posibil. Am văzut, că la Venerabilul Consistoriu metropolitan, din scaun prea înalt, fostii grăniceri, și respectivii deputați congresuali, cari din sânta datorință au întreprins în cauză, au fost tractați într'un mod ce trebuie s'e revoalte pe fiecare om conșciu de datorința și de demnitatea sa. Acel prea înalt scaun a zis — după cum a comunicat Tribuna — că îi „desprețuiesc“ și „scuipă“ pe aceia, cari s'au adresat cu petițiunea lor la Veneratul Consistoriu metropolitan. Ei bine! s'e vede, că în ziua de astăzi e crimă a-ți apăra dreptul, a te ruga cătră autoritățile tale superioare, ba a-ți implini sânta datorință; trebuie dară, precum în trecutul cel mai greu al neamului nostru, s'e taci, s'e te supuni și s'e țini numai spatele.

Zic nu am putut crede celor publicate în „Tribuna“, căci erau prea drastice, prea de necrezut, ne atingeau prea dureros; ei, dar în fine trebuie să crezi, căci nu știu ca până acuma să se fie desmintit acelea.

Aceia cari au intervenit în cauză cu rugărea lor, au avut în vedere cuvintele Mântuitorului: „Cereți și vi se va da, căutați și veți afla; bateți și vi se va deschide;“ apoi: „Cine este dintre voi omul, carele dacă va cere fiul său dela dănsul pâne, îi va da lui peatră? sau dacă va cere pește, îi va da lui șerpe?“ Dară — fiind adevărate cele împărțite de „Tribuna“, — amar s'au înșelat! În loc de a li se deschide, au fost alungați; în loc de a li să da pâne sau pește, au fost încărcăți cu batjocură.

Nu am avut intențiune a scrie despre lucruri așa de neplăcute, dară cetind despre cele întemplate în Ardeal cu fondul școlariu grăniceresc, involuntar am ajuns să fac comparațiune între cele ce se petrec acolo și între cele petrecute la noi în sinul bisericei, și am ajuns la concluziunea, că multă asemănare este. Diferința e numai, că pe noi aici mai mult ne poate dura și ne dor lucrurile, pentru că suntem loviți și încă fără nici un motiv de ai noștri. La noi aici se face provocare la egalitate și frățietate. Da, sub pretextul egalității, sub masca frățietății se atinge acea basă a organismului nostru bisericesc, carea tuturoră trebuie se ne fie cel mai scump și cu gingășie păstrat odor!

De un pătrăriiu de seclu trăim în bună înțelegere; ni-am exercitat drepturile în sensul statutului organic și am fost reprezentați în sensul acestuia; și nici din o parte nu s'au rădicat gravamine, pentru că se știa, că este lucru sănt și neatacabil cele depuse în statut; precum așa ar și trebui să fie. Acuma însă, când avem cea mai mare lipsă de încredere reciprocă, de pace și bună înțelegere, se lovesce în basa organismului nostru, se sgudue și tulbură simțămintele unui popor întreg.

Oare ce daună a avut sănta biserică prin § 146 din statutul organic? Nici o daună. Dară eliminarea dispusețiunilor lui referitoare la confiniul militariu a stărnit amărăciune în sufletul credincioșilor din acest ținut, pentru carea nu aceștia vor avea să răspundă, căci răspunderea trebuie să fie a acelora, cari fără nici un motiv, fără nici o necesitate au sădit aceea amărăciune.

A stărnit amărăciune și sguduesce adănc aceea încredere neclătită, cu carea dănsii s'au purtat față de unii esceleți bărbați ai noștri, dela cari așteptau sprijin în intru ajungerea vr'unui favor nelegal și cu știrbirea drepturilor altora, ei întru păstrarea dreptului câștigat, întru păzirea nealterată a dispusețiunilor legale.

Dară amară decepțiune! Aceasta însă poate servi ca o învățătură bună, ca pe viitoriu să nu se încreadă

în nimenea, ci să se încreadă în sine însuși și în propriile puteri, aducându-și aminte și de zicerea românească: „făgăduința domnului e bucuria prostului.“

În fine observ, că ar fi bine, ca să nu ne tot plângem, că alții ne strintorează, că fac iluzorii și calcă drepturile noastre; ei să căutăm în prejurul nostru, și vom vedea că și noi înșine facem aceasta și încă față de ai noștri.

T.

## Studiu

despre *Celți și numele de localități*

Dedicăție P. S. S. Domnului Episcop NICOLAE POPEA

(continuare)

### *Cârhoaie și Cârșie*

După operat, Cârhoaie e vârful dealului cu numele Têlva mare; Cârhoaie sunt trei ridicături stâncoase, și în operat să observează, „că în Măidan în limba populară Cârhoaie și Cârșie să numesc vârfulurile munților stâncosi.“ Un ceva grandios pentru tema noastră. În Măidan adecă pricep încă înțelesul unor cuvinte celtice, ba aceste sunt cuvinte de toată ziua.

Cur în celtica înseamnă: stâncă, peatră, deal, munte; apoi nalt mare. Carn înseamnă corn, lat. cornu, nemțesce Horn; carn grămadă de petri, teren de petri; kearn vârful de stâncă. Carric la Iri, carneou la Cimbri, karrygg la Cornvali, petri stânci. Să facem unele asemănări cu numele citate din Măidan.

Corhaix or. pe un colnic în Franția; Karrhä or. în Mesopotamia, în bibliă numit Charam și Haram. Kars în Asia un teren stâncos, și acolo și oraș. Karst ital. Carso muntenia foarte stâncoasă lângă alpii Iulu (?); Carsoli în Italia cu cetate veche; Corsica o insulă cu dealuri stâncoase. Karia o țeară muntoasă în Asia mică; Carrava o ocnă de marmore în Italia. Cariutia, Carnia, Carniolia nume de țeri cu terene stâncoase.

În Cârhoaie h purcede din c, ori din g, de aci forma originală care ori carg; oaie din onie ori din oñe; on, ol înseamnă loc, deci care-on, care-ol o s'a diftongit în oa, iară n, l s'au înmoiat, și astfel oaie sufixul de azi are înțeles de: loc cât oie în Bogoie. În Cârșie car înseamnă deal, stâncă peatră, și a remas din șa teren, cum e p. e. în Bog-șă, sau Boc-șă, și ie înseamnă loc, purcezând de a dreptul din ia, deci Cârhoaie, Cârșie. Cârhoaia e din o formă Cârconia, Cârcolia. Din care, avem: cărcă, cu înțeles de vârful desupra; încărcare. Al=ol înseamnă și nalt [vezi Mărilă] în Carniolia.

Carsidava, Cartum, (seau Kastum) Cersie și Certie; Cernenum nume locale, și Iupiter Cernensis.

Aceste sunt numiri din Dacia vechiă. Carsidava oraș după Ptolomeu, Cartum (Kartum) oraș după tabulele cereate Cersie și Certie or. după tabula Pentingeriana,

Cernenum or. după tabulele cereate, Iupiter Cernenus, după inscripțiunile romane din Dacia.

*Carsidava* se compune din *Car* deal, stâncă; *sa* prejur, teren; *a* din *sa* în compozițiune pere și intră în ca literă legătoare, *dava* la Daci a însemnat cetate, oraș întărit. În *Cersie* și *Certie*, *cer* e din *car*, deal, stâncă și din *sa*, *t* din *ta*, teren prejur; ie loc. *Cernenum* din *Kearn* vârf de stâncă, en loc, um e adaus latin și e superflu pentru că um asemenea înseamnă loc. Predicatul *Cernensis* se compune din *Kearn*, cern, sau din *cerna*, iară *ensis* e sufix roman cum am arătat în *Burid-ensii*, *Dacia Malvensis*. Numele din tabulele cereate sunt ale orașelor din prejurul Abrudului; predicatul *Cernensis* s'a adus în legătură cu numele râului *Cerna*, ce pe la *Mehadia* și *Rășava* curge în *Dunăre*.

În *Romania* se află formele de nume locale: *Cârna*, *Cârnu* munți, *Cârsa*, *Cars*, *Cartal*, *Cartiu* etc. *Cerșani*, *Certieni*, *Corsor* vale, *Cortil* deal, etc. adecă forme de rădăcină tocmai ca cele vechi din *Dacia*. Predicatul *Cernensis* mai de toți s'a esplicat, că purcede dela numele râului *Cerna*, că *Cerna* la *Slavi* înseamnă neagră și că *Cerna* e nume slavean și deși istorice e documentat, că *Slavii* în *Europa* dela nord și ameazi s'au arătat numai în secolul al 6-lea, totuș mulți au primit, că *Cerna* e nume slavean, ba unii au enerat că și pe timpul lui *Traian* au fost *slavi* pela *Cerna*, căci numai așa i-au putut da numele. E o prostie mare! Nume mai vechi decât *Slavii* în *Europa*, a le deduce din limba slaveană e și impertinintă.

*Cerna* și pe timpul *Romanilor* s'a respuns tot *Cerna* și aceasta o demustră o inscripțiune romană aflată la *Mehadia* cu cuvântul scris: *Tsiern*<sup>1)</sup>. Inscriptiunea purcede din an. 157 d. Cr. adecă din anul al 50-lea după colonizarea noastră. Dar eu nu știu pe cineva în lume ca să fie aflat, că *Cerna* e o apă neagră! Eu am văzut-o în *Septemvrie* și așa era de curată încât unii m'au făcut atent, că aci și aci apa e de 2—3 metri de afundă, și totuș se vedeau petrele pe fundul ei. Ba și în balada populară „*Iovan Iorgovan și șerpele*” se zice: Înceată înceată, *Cerna* mea curată! Dar *Cerna* isvorește din stânci și toate râurile cari isvorește din stânci, sunt limpezi până curg printre petri; apoi trebuie știut că râurile își au numele cum i-le-a dat poporul, carele locuesce la isvoarele lor.

Într'o inscripțiune latină, aflată în orașul *Sinuessa* în *Latium* (la *Mommsen* Nr. 4024) e numele: *M. Caci*us *F. Cerna*. Pe acolo nu a ajuns puiu de slav, dar pe atunci nici numele *Slav* nu a existat în lume. Nume locale purcese din *Cearn*, *Kearn*, *Kern*, *cern*, se află și în țeri, asemenea pe unde nu au străbătut *Slavii*, p. e. *Cernay* 2 sate în *Francia*. *Cerne Abbas* un sat și un rîu în *Anglia*. *Cerneux*, *Cerniak*, *Cernier* sate în *Svițera*, *Cernin* oraș și cerc în *Francia*; *Cernoy* or. în *Francia* *Cernusco* 2 sate în *Italia*; apoi *Kerneir* în *Prusia*, *Kernenried* în *Svițera*, *Kernevel* în *Francia*, *Kernice* în *Belgia*, și

<sup>1)</sup> Dacien de Dr. I. T. Neugebauer pag. 10 pr. 6. Inscriptiunea e pusă la an. 157 d. Cr. întru onoarea lui *Hercules*, adecă: *Iorgovan*.

încă alte multe. În acest mod am arătat, și forma *Cernenum*, și *cern* din *Cern-a* și în urmăre numele râului *Cerna* purcede din *Kearn*, *Kern*, *cern* stâncă peatră și apă, deci *cerna* înseamnă apă, rîu de stâncă<sup>1)</sup>. Fiind materia de interes mare se auzim pe scrutătorul *Ad. Bachmeister* la pag. 50. „Mai sigur apar numele gallice de localități și de popoare: *Carnuntum*, *Carnetum*, *Carnutes* etc. și doară și mai târziu *Cornugallia* (*Cornwallis*), carea după aceea s'a zis: *Cerniu* *Budic*, azi *Cornubium*, cymrice *Lann Cerniu*, *Cernyu*. precum și *Karnitu* în inscripțiuni gallice, arată pe iricul *carric*, peatră, stâncă; cymricul *Carnecon*, corn. *Karrygy*, petri stânci. Aci zace de fundament, *Kar*, rădăcina cea mai departe crăcurată.”

Încât azi *Monte-negro* sêrbesce *Trna* și *Trnagora*, din *trn* negru (*Dict. sêrbesc* și *Lex. de conv. Meyer* pentru pronunțare) la *Poloni* asemenea *czern* și *czarny*, numai la *Boemi* *csernj*, iară alți străini respund *Cerna-gora* acestui *cern* fi zace de fundament cuvântul celtic *Kearn*, *cearn*, pentru că la *Grecii* și *Romanii* vechi în *Albania* și *Illyris* grăca, din carea *Montenegro* face o parte un șir de munți s'au chiamat *Keraunoi* sau *Ceranni* *montes*, cu capul de munte *Akro Keraunia*. În șirul de munți dați *Montenegru* lui se află munții *Dormitov* de 2606 m. și *Rumija*. Când s'au așezat *Slavii*, au aflat acolo numele *Cerauni* și au adaus *gora* (vezi *Lissa-gora* la *Lișava*) și *Monte-negro* e o traducere mai târziu, dar nici acolo nu sunt munții mai negri decât altundeva.

### Caraș și Criș

*Caraș* e un rîu în *Comitatul Caraș*, *Criș* e un rîu în *Ungaria* între *Ardeal* și *Tisa* și se compune din mai multe ramuri, toate sub nume de *Criș*, dar unul repede, altul alb al 3-lea negru. Fiind dirigătoriu în *Caraș* într'o excursiune am fost până aproape de isvorul râului *Caraș*. Vr'o două oare am umblat tot între păreții de stânci; isvorește și curge dintre stânci. Numele *Caraș* din *car* stâncă, peatră și aș apă (vezi *Gladeș*).

M'am informat anume, că și *Crișul* isvorește din stânci și curge o cale lungă printre stânci. La *Magiari* se numesce *Körös*. Numele *Criș* din *car*, *cir*, *cri* stâncă și eș. iș apă, în compozițiune *Cr-iș*. *Limba magiară* întră consonante a băgat vocala *ö*, deci *kör*, stâncă, peatră, și pe eș apă l'a format cu vocala din rădăcină în *ös*, deci *Körös*.

### Cerat

*Merat* se numesce un câmp. Acolo trebuie să fie fost o pădure de arborele *cer* (ital. *cerro*, lat. *quercus cer ris*, nemț. *Zerreiche*). Aci ne interesează numai sufixul *at* în *cer-at*, fiind-că obvine arare-ori. At e identic cu *et* din *brad-et*, *fag-et* etc. și înseamnă: teren, loc plin de brazi, de fagi.

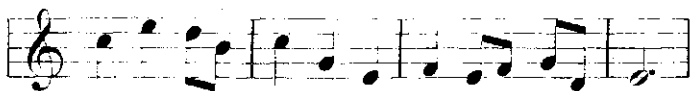
Dr. At. Marienescu

(Va urma)

<sup>1)</sup> Din *cern*, negru slavean avem: *cerneală*, *cernesc*, adecă *negreală* și *negresc*.

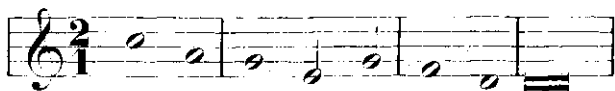


Impărțirea în măsuri:



Măsurile sunt diferite după durată și după numărul părților lor. Cea mai mică este de 2 părți.

Măsura se înseamnă prin cifre în forma frângerii. Excepțiune fac următoarele măsuri: *Allabreve mare* și *mic* și *măsura de patru pătrare*, care se înseamnă mai ales cu  $\text{C}$ , mai rar cu  $\frac{4}{4}$ . *Allabreve mare* se înseamnă în trei manieri  $\text{C}$   $\text{C}$  sau  $\text{C}$  mai ales însă cu  $\frac{2}{1}$  (notă întreagă ca unitate). Măsura aceea se numește două întregi:



*Allabreve mic* se înseamnă prin  $\frac{2}{2}$  (două jumătăți) mai ales însă cu  $\text{C}$



Numărătorul frângerii spune, din câte părți constă măsura; ear numitorul frângerii ne spune ce valoare (durată) au acele părțicele. *Măsurile* se împart după numărul părților, din care constau, în *părechiate* și *nepărechiate*; acestea iarăși în *simple* și *combinat*.

Măsuri părechiate sunt acelea ale căror părți componențoare sunt cu păreche și viceversa.

### Prospectul măsurilor.

#### părechiate simple:

- Allabreve mare  $\frac{2}{1}$  sau  $\text{C}$   $\text{C}$  sau  $\text{C}$
- Allabreve mic  $\frac{2}{2}$  sau  $\text{C}$
- de două pătrare  $\frac{2}{4}$
- de două optime  $\frac{2}{8}$

#### părechiate combinate:

- patru jumătăți  $\frac{4}{2}$
- patru pătrare  $\frac{4}{4}$  mai ales  $\text{C}$
- patru optimi  $\frac{4}{8}$
- patru șase-spre-zecimi  $\frac{4}{16}$

#### nepărechiate simple:

- trei întregi  $\frac{3}{1}$
- trei jumătăți  $\frac{3}{2}$
- trei pătrare  $\frac{3}{4}$
- trei optimi  $\frac{3}{8}$

#### nepărechiate combinate:

- șase jumătăți  $\frac{6}{2}$
- șase pătrare  $\frac{6}{4}$

- șase optimi  $\frac{6}{8}$
- șase șase-spre-zecimi  $\frac{6}{16}$
- nouă pătrare  $\frac{9}{4}$
- nouă optimi  $\frac{9}{8}$
- nouă șase-spre-zecimi  $\frac{9}{16}$
- două-spre-zece pătrare  $\frac{12}{4}$
- două-spre-zece optimi  $\frac{12}{8}$
- două-spre-zece șase-spre-zecimi  $\frac{12}{16}$

Dintre aceste măsuri unele sînt mai mult altele mai puțin folosite; cele mai folosite sînt:  $\text{C}$ ,  $\frac{2}{4}$ ,  $\frac{3}{4}$ ,  $\frac{3}{8}$ ,  $\frac{6}{8}$ ,  $\frac{9}{8}$ ,  $\frac{12}{8}$ ,  $\frac{3}{2}$ . În musica popoarelor orientale se ivesc următoarele măsuri:  $\frac{5}{4}$ ,  $\frac{7}{4}$  etc.

Măsura se înseamnă la începutul unei piese musicale, și are valoare pentru întreaga compozițiune, sau până acolo, unde vine substituită prin altă măsură.

În multe compozițiuni se întîmplă, că măsura începătoare nu e completă; o astfel de măsură se numește *antimăsură* (pretact). Ea vine a se întregi prin măsura cea din urmă, în care trebuie să fie atâtea părți, câte lipsesc în măsura întâia.

Măsura este factorul cel mai caracteristic pentru felurile piese. Mai ales jocurile d. e. ard-leana, de doi, polca, marșul etc. trebuie să aibe măsura de  $\frac{2}{4}$ . Marșul se scrie și în *allabreve mic*  $\text{C}$ , însă trebuie executat tot așa de repede ca și cel scris în  $\frac{2}{4}$ . Hora se scrie mai ales în  $\frac{6}{8}$  și în  $\frac{3}{8}$ , Vals, Mazur în  $\frac{3}{4}$ .

Cât de mare este influința măsurii, putem vedea, dacă împărțim unul și acelaș șir de note în diferite măsuri; vom constata la fie-cara măsură ceva nou.

(Va urma)

## Alegerile reprezentanților comitatensi

În înțelesul legii cu finele anului curgătoriu es din reprezentanța comitatului jumătate din reprezentanți și pentru acestia se fac alegeri noi.

Alegerile în cercurile electorale de pe teritoriul fostului comitat Severin, se fac în următorul chip:

### I. Luni în 28 Octomurie st. nou (16 Octomurie st. vechiu)

- În *Caransebeș*, se aleg *trei* reprezentanți.
- În *Ruszkberg*, se aleg *doi* reprezentanți pe 6 ani și *unul* pe 3 ani.
- În *Nándorhegy* (Ferdinandsberg), se aleg *patru* reprezentanți pe 6 ani.
- În *Temes-Slătina*, se aleg *patru* reprezentanți pe 6 ani.
- În *Cornea*, se aleg *cinci* reprezentanți pe 6 ani.
- În *Bozovicu*, se aleg *patru* reprezentanți pe 6 ani.

7. În *Orșova*, se aleg *doi* reprezentanți pe 6 ani și *unul* pe 3 ani.

**II. Marți în 29 Octomvrie st. nou (17 Oct. st. vechiu).**

1. În *Mehadica*, se aleg *patru* reprezentanți pe 6 ani.

2. În *Dalboșeț*, se aleg *trei* reprezentanți pe 6 ani.

**III. Mercuri în 30 Octomvrie st. nou (18 Oct. st. vechiu).**

1. În *Caransebeșul-Nou*, se aleg *patru* reprezentanți pe 6 ani și *unul* pe 3 ani.

2. În *Cârpa*, se aleg *trei* reprezentanți pe 6 ani.

3. În *Teregova*, se alege *un* reprezentant pe 6 ani.

4. În *Prigor*, se aleg *patru* reprezentanți pe 6 ani.

5. În *Mehadia*, se aleg *patru* reprezentanți pe 6 ani.

6. În *Bêrzasca*, se aleg *doi* reprezentanți pe 6 ani.

Ales poate fi tot alegătorul, carele nu cade sub excepțiile §-lui 23. al art. d. l. XXI. din 1886.

Aceia, carii ies acuma dintre reprezentanți pot fi realeși.

Primăriile comunale și notariatele cercuale sînt îndatorate de a lăsa pe fiecare alegătoriu să vadă lista alegătorilor și să-și poată decopia din ea toți alegătorii din comună.

În înțelesul legii fiecare alegătoriu este liber de a alege de reprezentanți pe aceia, pe carii îi vrea dînsul după cugetul curat al său, și nimenui nu-i este ertat de a silii, sau de a amenința pe cineva, ca să aleagă pe altul, de cât pe cel-ce îl vrea alegătoriu.

Pe temeiul acesta alegătorii să-și aleagă de reprezentanți pe aceia, pe carii îi cunosc de bărbați cu pricepere, de omenie și cu inimă bună cătră popor; bărbați, carii s'au luptat și până acuma pentru binele poporului.

Făcînd astfelii alegătorii se folosesc numai de drepturile *garantate tuturor cetățenilor prin legile țării, sancționate de Maiestatea Sa*, dovedesc că-și cunosc drepturile și interesele, că au inimă pentru binele de comun, cunosc și prețuiesc bărbații, carii s'au luptat și se luptă pentru binele poporului nostru.

## Varietăți

**Scire personală.** Prea Sântitul Domn Episcop diecesan *Nicolae Popea* a călătorit Dumineca trecută dimneța cu trenul accelerat dela Băile-Erculane la Budapesta pentru

de a participa la ședințele casei magnaților, unde s'au pertractat ultimele legi politico-bisericesci; eară dela Budapesta a ajuns acasă în pace Marți seara.

**Sântul sinod** al bisericii din România e convocat pe 12 Octomvrie v.

**Ultimele proecte de legi politice-bisericesci.** Casa magnaților a primit cu 118 față de 111, adecă cu o majoritate de 7 voturi, proectul de lege despre *liberul eserecitiu religionar*, împreună cu dispozițiunile privitoare la *instituirea neconfesionalității* și la *reciprocitatea trecerii religionare dela o confesiune la alta*.

**Proces politic.** Părintelui Dimitrie Adara din Moșnița i-s'a făcut proces pentru că ar fi agitat în contra națiunei magiare. Pertractarea s'a ținut Sâmbăta trecută și părintele Adam a fost condamnat la 3 luni temniță de stat și 100 fl. amendă. Apărătoriu acusatului Dr. Pavel Jurma a apelat în contra sentinței de condamnare.

**Iconițe** pentru școlarii și fetețele dela școalele poporale. Cu aceasta dăm de scire — scrie Candela din Cernăuți —, că la Redacția noastră (a Candelii) se află de vindut 15 feluri de iconițe făcute pe hârtie bună și frumoasă și înzestrate cu text românesc. Să vind numai cel puțin 75 bucăți de odată cu 1 fl. 25 cr. Iconițele, făcute cu colori și aurituri, sunt: Dumnezeu făcătoriu ceriului și al pământului, Scoaterea lui Adam și a Evei din Raiu, Darea celor 10 porunci lui Moisi pe muntele Sinaiu, Buna-vestire, Nascerea Domnului, Închinarea celor 3 crai, Isus Cristos ca copil de 12 ani în biserica din Ierusalim, Isus Cristos în mijlocul pruncilor, Botezul lui Isus, Schimbarea la față a lui Isus, Învierea lui Cristos, Înălțarea Domnului la ceriu, Pogorftrea Duhului sânt, Maica Domnului cu pruncul Isus în brațe și Rugăciune cătră ingerul păzitoriu. Iconițele sunt menite de daruri la școlari.

**Episcopat magjar gr.-cat.** Să scie, că pentru Rutenii greco-catolici din nordul Ungariei s'au tradus limturgia st. Vasilie și Crisostom și poate și alte cărți bisericesci, în limba magiară. Din incidentul *mileniului* însă se proectează înființarea unui episcopat magjar greco-catolic. Pentru cine? pentru Rutenii amintiți, căci unguri greco-catolici nu există.

**Convocare.** Comitetul Reuniunii învățătorilor români din diecesa Caransebeșului, să convoacă la ședința ordinară pe Sâmbăta în 21 Octomvrie a. c. st. v în localitatea școalei gr. or, din Bocșa-montană la 10 oare a. m. la care *P. T. Domni membrii sunt invitați a lua parte nesmintit*. Obiectele de pertractare sunt: Punerea în lucrare a concludelor adunării generale din acest an și alte obiecte importante. Bocșa-montană în 10 Octomvrie 1895. — *Iuon Ionașiu* m. p. Președintele Reuniunii. — *Ioan Marcu* m. p. notariul general al Reuniunii.

**Nume îndatinate** la poporul nostru și cari nu se pot traduce în alte limbi: Ana, Alexandra, Amalia, Anastasia, Aureliu-a, Busuioc, Brândușa, Camil, Casian, Claudiu-a, Coriolan, Corneliu-a, Cristina, Dămășchin, Dobrița, Domnica, Emiliu-a, Emilian, Dochia, Eufemia, Florian, Florica, Florin-a, Iustin-a, Laura, Laurențiu, Letiția, Li-

viu-a, Longin, Lucian, Macrina, Maria, Mihnea, Mircea, Natalia, Octaviu-a, Orațiu, Paulina, Persida, Remus, Romulus, Sabina, Samfira, Sidonia, Sofronia, Stana, Stanca, Teodora, Terențiu, Vichentie.

**Reuniunea română de cântări și muzică din Caransebeș și-a ținut adunarea sa generală și și-a ales în noul său comitet de președinte pe Dl Iefta Biju, notariu D. Toma, căsăriu N. Velcu, membrii în comitet Dnii Ioan Ionașiu, Petru Ionescu, Iosif Bălan, George Imbroviciu și George Jumanca.**

**Scandalul din Zagrab.** În septămăna trecută Majestatea Sa Monarchul nostru a cercetat capitala Croației Zagrab fiind însoțit de ministrul president *Bánffy* și de mai mulți ministri. Este cunoscut, că autoritățile din Zagrab a invitat Majestatea Sa ca să asiste la deschiderea mai multor instituțiuni culturale. Cu astă ocaziune pe câte-va edificii oficioase autoritățile au aflat cu cale de a arbora steaguri naționale maghiare. Acest fapt a fost de ajuns ca să irite spiritele. Studențimea croată simțindu-se arăcată în simțemintele ei naționale a pretins ca aceste steaguri se fie înlăturate. — Se înțelege că oficianții ne fiind dispuși a satisface acestei dorințe, studenții au rupt mai multe steaguri, ba unul a fost chiar ars. Acest incident care nu a putut fi împedecat de poliție a produs mare indignațiune în ziaristica magiară și în cercurile studențescei. Partidul independent a interpelat în dietă, studenții unguri au ținut diferite adunări, în cari s'a protestat în contrin violării steagurilor magiare. Studenții din Debrin au luat chiar conclusiunea, ca universitatea din Zagrabia se fie închisă pe 2 ani, studenții croați se fie exchiși dela toate școalele superioare din Ungaria, iar diplomele câștigate în străinătate de acești studenți să nu fie recunoscute în patria noastră. Mare de cap sânt Debreținenii.

**Dare pe samă și mulțămită publică.** (Continuare din Nrul trecut). Andreiu Zoller 10 cr., Filip Spătariu, 10 cr., Dumitru Spătariu 10 cr., George Spătariu 10 cr., Carol Prinz 10 cr., Antoniu Stollmann 10 cr., Ferdinand Stingelbauer 5 cr., Gligorie și Veta Surdu 30 cr., George Teister 10 cr., Arnold Teister 30 cr., Solomon Tismonariu 1 fl., Ioan Tismonariu 30 cr., Ioan Titl 10 cr., Valentin Leopold 5 cr., Iacob Wagner 10 cr., Petru Pateșan 10 cr., Gașpar Weiss 20 cr., Franz Wittaga 10 cr., Iosif Wittaga 10 cr., Ludwig Winkler 10 cr., Nica Vladulescu 5 cr., George Velcianu 20 cr., Vasiliu Velcianu 5 cr., Iosif Wirz 10 cr., Sofronie Velcianu 10 cr., Carol Wirz 05 cr., Paul Wratnik 10 cr., Adam Jianu 20 cr., George Jianu 10 cr., Nicolae Jianu 10 cr., Eva Jianu 10 cr., Constantin Jianu 10 cr., Vasilie, Domniția Jian 10 cr., Paul Zoller 10 cr., Nicolae Romulus Jian 20 cr., Constantin Velcianu 10 cr., Aurel Velcianu 10 cr., Nicolae Jurma 10 cr., Constantin Jurma 15 cr., Elena Jurma 10 cr., George Jurma 10 cr., Nicolae Jurma 10 cr., Anastasia Jurma 20 cr., Amalia, Filip, Elena, Marta, Sofia Jurma 50 cr., Constantin Balian 10 cr., Iohan Birzovszki 10 cr., Lazar Belcia 10 cr., Saveta Brebenar 10 cr., George Sofia 20 cr., Carl Teidl 10 cr., Matheas Dvorzsák 20 cr., Iohann Engleiter 10 cr., Iulius Engleiter 10 cr., Elena, Veta, Eva Farecea 30 cr., George Farecea 10 cr., Elena Grama 10 cr., Dumitra, Stanca, Sofia 30 cr., Eva Pateșan 30 cr., Mihail Laug 10 cr., Antonie Maldea 10 cr., George Maldea 04 cr., Petru Maldea 40 cr., Vasilie Manescu 05 cr., Albert Martin 10 cr., Ignatz Moser 10 cr., Sofron Muntean 10 cr., Iosif Muntean 20 cr., Iosif Pateșan 10 cr., Iosif Muntean 10 cr., Mihail Jurma 10 cr., Toma Rasovan 10 cr., Franz Rutka 10 cr., Constantin Sara 20 cr., Maria Simic 10 cr., Robert Schimpfer 10 cr., Stefan Traila 10 cr., Andreas Zoila 10 cr., Nicolaus Strama 10 cr.,

Nicolaus Stingelbauer 05 cr., Ignatz Zoller 10 cr., Maria Tanzer 10 cr., Ioan Tismănariu 30 cr., Iohann Pindura 10 cr., Iosif Wilubor 10 cr., Ioan Velcian 10 cr., Iosif Balian 10 cr., Silvestru Balian 05 cr., Constantin Balica 10 cr., Iosif Roth 10 cr., Mihail Perl 10 cr., Iosif Perl 10 cr., Sofron Belcia 07 cr., Petru Brebenariu 20 cr., Iohann Brezena 10 cr., Carl Brezena 10 cr., Antonie Dencia 10 cr., Nicolae Farecea 20 cr., Sofron, Constantin Maria Grama 30 cr., Martin, Tomas Alber 10 cr., Franz Alber 10 cr., Solomon Panescu 10 cr., Ioan Ratezan 10 cr., Calina Tismănariu 10 cr., Iosif Tismănariu 10 cr., Calina, George 20 cr., Calina Balian 10 cr., Nicolae Baulescu 10 cr., Franz Sirila 10 cr., Iosif Neț 1 fl., Stefan Jian 10 cr., Ruja Pateșan 1 fl., Ruja Maldea 50 cr., Vasilie Dodenciu 1 fl., Ioan Muntean 1 fl., Justina Schimek 50 cr., Iohann Herglotz 20 cr., Nicolae Balian 1 fl., Maria Amalia Gruescu 10 cr., Anisia Ionașcu 10 cr., George Manescu 50 cr., Ana Jurma 04 cr., Iosif, Elena, Alecsandru, Elena, Maria Farecia 60 cr. Incurs dela sântul mir în biserica gr. or. rom. din comuna Văliug. 90 cr. (Va urma).

**Formulare pentru introducerea casurilor de născeri căsătorii și reposări în matriculele statului** se adă la librăria diecesană în Caransebeș și se pot procura dea dreptul. Prețul pentru 100 de esemplare 50 cr.

**Bibliografie.** În librăria diecesană se află de vindut *Estras* din regulamentul de eserecțiu militar și din regulamentul serviciului de câmp. Tradus în romănescce de N. Stupariu, locotenent c. și r. în reg. de inf. Nr. 43. Prețul 30 cr. *Scene din viața militară* de N. St... u.

## Posta Redacțiunii

*Păr. I. P. în S.*: Fiindcă matriculele purtate de preoți până la 19 Septemvrie a. c. se consideră din partea statului ca documente publice, și stau sub îngrijirea preoților, și numai preoții sunt îndreptățiți a estrada estrase, urmează că și informațiunile familiare aa ca să se compună de cătră preoți pe basa protocolcelor matriculare încât privesce datele pe timpul până la 19 Septemvrie a. c. Datele de pe timpul dela 19 Septemvrie începând se vor da din partea matriculanților civili.

Informațiunea familiară se estradă la mâna aceluia ce o cere; prin urmare nu e a se transpune din partea preotului matriculantului civil. Dară cel interesat va trebui să o presinte matriculantului civil, pentruca eventual să însene pe ea, că dela 19 Septemvrie începând nu au obvenit casuri noi matriculare, sau pentru ca să o întregească prin o a doaua informațiune, ce cuprinde datele dela 19 Septemvrie începând.

Aceste sunt păreri individuale, și credem, că sunt corecte. Nu cunoascem dispusețiuni mai inalte în această privință, deși se zice, că zilele acestea s'ar fi dat ordinațiune și în ce privesc informațiunile familiare.

Din cele de până aci poți vedea, că ținem de corectă părerea a doaua cu o singură abatere.

*Dlul I. în B.*: Am primit, mulțămim. Se poate publica.

## Concurs

La școala comunală elementară din Corniavea, cu limba de propunere română și magiară este de înțregit postul de învățatoriu.

Emolumentele sunt :

1. Salariu în bani gata 400 fl.
2. Pentru scripturistică 10 fl.
3. 24 metri cubici lemne de foc
4. Locuință naturală cu grădină de legumi.

Suplicele timbrate regulat, scrise în limba magiară și adresate către Înalțul Ministeriu reg. ung. de culte și instrucțiune, sunt a se trimite la comitetul adm. a Comitatului Căraș-Severin cel mult până la 31 Octombrie 1895.

Reflectanții se se prezenteze în persoană la Magnificența Sa D-l Inspector regesc de școale.

*Corniareva*, în 17 Octombrie 1895.

[77] 1—1

**Nistor Armaș**

primariu comunal și președintele scaunului școlastic.

## Concurs

La școala comunală elementară din **Mesici**, cu limba de propunere română și magiară este de întregit postul de învățătoriu.

Emolumentele împreunata cu acest post sunt:

1. În bani gata 300 fl.
2. Pentru conferință 10 fl.
3. Pentru scripturistică 6 fl.
4. 12 metri cubici de lemne, din care are a se încălzi și sala de învățământ.
5. 1/2 juger de pământ de arătură.

Suplicele timbrate regulat și scrise în limba magiară se se adreseze către scaunul școlariu cu termin până în 15 Noembrie st. n. 1895.

*Mesiciu*, în 16 Octombrie 1895. 1—3 [78]

**Lazar Bou**  
not. sc. școlarin.

**Iovan Damian**  
președ. sc. școlariu.

## Concurs

Pentru ocuparea definitivă a postului de învățătoriu dela școala confesională gr. or. română din **Petroman**, se scrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană.”

Emolumentele sunt:

1. Salariu în bani gata 300 fl.
2. Pentru 12 metri lemne 37 fl. 44 cr.
3. Paușal scripturistic 10 fl.
4. Paușal pentru conferințe 10 fl.
5. 3 jugere de pământ de arătură.
6. Cortel liber cu grădină de legumi.
7. Dela morți unde va fi pofit 50 cr.

Alesul învățătoriu este obligat a purta cantoratul, a instrua și conduce corul bis. și a purta agendele scripturistice ale comunei bisericesci.

Recursele provăzute cu documentele prescrise și adresate comitetului parohial, recurenții le vor înainta Prea On. Domn protopresbiter Ioan Pinciu în Ciacova.

Redactor responsabil: Dr. PETRU BARBU

Recurenții sunt pofiti a se presenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în s. biserică din **Petroman**.

Din ședința comitetului parohial ținută la 1 Octombrie 1895. [79] 1—3

**Vincentiu Goiț**, m. p.  
preot, ca preș. al comitetului.

**Petru Cercel**, m. p.  
notariu ad hoc.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

## Concurs

La școala comunală elementară din **Voislova-Valeamare**, cu limba de propunere română și magiară este de întregit postul de învățătoriu.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salariu 378 fl. 40 cr. și 18 măsurile de cucuruz.
2. Pentru scripturistică 10 fl.
3. 48 metri cubici lemne de foc, din care are a se încălzi și școala.

Suplicele timbrate regulat, scrise în limba magiară și adresate către Înalțul Ministeriu reg. ung. de culte și instrucțiune, sunt a se trimite la comitetul adm. a Comitatului Căraș-Severin cel mult până la 31 Octombrie 1895.

Reflectanții se se prezenteze în persoană la Magnificența Sa D-l Inspector regesc de școale.

*Voislova-Valeamare* în 4 Octombrie 1895.

[72] 3—3

Scaunul școlastic

## Concurs

La școala comunală elementară din **Cireșa-Zăvoiu**, cu limba de propunere română și magiară este de întregit postul de învățătoriu.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. În bani gata 400 fl.
2. Pentru scripturistică 4 fl.
3. 12 metri cubici lemne de ars.
4. Locuință naturală cu grădină de legumi.

Suplicele timbrate regulat, scrise în limba magiară și adresate către Înalțul Ministeriu reg. ung. de culte și instrucțiune, sunt a se trimite la comitetul adm. a Comitatului Căraș-Severin cel mult până la 31 Octombrie 1895.

Reflectanții se se prezenteze în persoană la Magnificența Sa D-l Inspector regesc de școale.

*Cireșa-Zăvoiu*, în 4 Octombrie 1895.

[71] 3—3

Scaunul școlastic

Tipariul și editura tipografiei diecesane în Caransebeș.

